

Tolmachova I. Implementation of the special course «Bases of media education in the primary school» in the professional training of future teachers. International Scientific Conference Scientific Development of New Eastern Europe: Conference Proceedings, Part I, April 6th, 2019. Riga, Latvia: Baltija Publishing. 67 – 70 pages.

<https://e.mail.ru/attachment/15580960191087525483/0;1?x-email=irina-shevyreva%40mail.ru>

Аспірант ДЗ «Луганський національний університет імені Тараса Шевченка»,
кафедра дошкільної та початкової освіти

Анотація. У статті охарактеризовано особливості, структура спецкурсу «Основи медіатизації освіти в початковій школі», реалізований у процесі професійної підготовки майбутніх учителів. Спецкурс набув актуальності в умовах розвитку кіберпростору та спрямований на формування в майбутніх учителів медіа-компетентності.

Ключові слова: медіа-засоби, майбутні вчителі початкової школи, медіа-компетентність, педагогічні умови, спецкурс.

Толмачова Ірина

Державний заклад «Луганський національний університет
імені Тараса Шевченка», Україна

УПРОВАДЖЕННЯ СПЕЦКУРСУ «ОСНОВИ МЕДІАТИЗАЦІЇ ОСВІТИ В ПОЧАТКОВІЙ ШКОЛІ» У ПРОЦЕС ПРОФЕСІЙНОЇ ПІДГОТОВКИ МАЙБУТНІХ УЧИТЕЛІВ

Навчання підростаючого покоління в закладах загальної середньої освіти ґрунтується виключно на систематичному застосуванні медіа-засобів, які уможливають ефективність та результативність освітнього процесу, відкривають перспективи для поглибленого вивчення дисциплін, надають можливість здобувачам освіти бути в тренді сучасних реалій, які пов'язані з розвитком медіа-засобів. Беззаперечно, застосовуючи гаджети в якості засобів навчання, вчителі є новаторами, наставниками та менеджерами освітнього

процесу, націлюючи сучасну молодь працювати з медіа-продуктами, виокремлювати важливу інформацію з великого потоку медіа-текстів, розв'язувати освітні завдання засобами медіа. Аби досягти таких результатів у навчанні в умовах сьогоденних реалій, зокрема, навчити учнів грамотно та професійно здобувати знання через телефони, планшети, ноутбуки, вчитель має бути сучасним, інноваційним фахівцем. Саме тому професійна підготовка в закладах вищої освіти має бути спрямована на всебічне вивчення основ медіатизації освіти, формування уміння працювати з медіа-засобами та створювати авторські медіа-продукти для подальшого використання їх в освітньому процесі початкової школи [1]. З цією метою, варто створювати відповідні педагогічні умови, впроваджувати додаткові спецкурси для якісної підготовки майбутніх учителів початкової школи. Отже, *метою нашої розвідки* є характеристика змісту та структури авторського спецкурсу «Основи медіатизації освіти в початковій школі», що був упроваджений в заклади вищої освіти для формування медіа-компетентності майбутніх учителів початкових класів.

З цією метою на формувальному етапі експериментального дослідження нами було розроблено спецкурс «Основи медіатизації освіти в початковій школі», який розрахований для студентів галузі знань 01 Освіта/Педагогіка спеціальності «Початкова освіта»; «Початкова освіта. Українська мова і література». Спецкурс розраховано для студентів 3 курсу, загальний обсяг годин – 90 (3 кредити ECTS). Метою спецкурсу є: з'ясувати роль медіа-засобів в освітньому процесі початкової школи; навчити студентів користуватися різним комп'ютерним забезпеченням для створення авторських медіа-продуктів; зацікавити майбутніх учителів вирішувати завдання освіти засобами медіа.

Структура спецкурсу складається з двох модулів, теми яких передбачали теоретичне оволодіння матеріалом та набуття необхідних практичних навичок. Зокрема, в першому модулі студенти мали можливість ознайомитися з проблемою становлення медіа-освіти в Україні та за кордоном; видами медіа-

засобів, визначити роль та місце медіа в освітньому процесі початкової школи; оволодівали основами медіа-етикету під час роботи в мережі Інтернет. Цікавими завдання для майбутніх учителів при вивченні означених тем виявились такі: порівняти дефініцію «медіа-освіта» на різних інформаційних сайтах; прокоментувати тези й обґрунтувати власну думку, наприклад, «Чи погоджуєтесь Ви з тим, що настане той час, коли учні на уроках не будуть писати, читати книжки, а всі засоби навчання замінять медіа-засоби?»; навести приклади педагогічних ситуацій, розв'язання яких передбачає використання медіа-засобів.

У ході виконання таких завдань студенти вчилися відстоювати власну точку зору, креативно підходили до виконання завдань, моделювали навчальні ситуації, які передбачали використання медіа-засобів. Крім цього, майбутнім учителям було надано можливість відслідкувати етапи розвитку медіа й переконатися в тому, що сучасні медіа-засоби мають на меті спростувати й об'легшити освітній процес у початковій школі, зробити його більш цікавим та різноманітним, можливість вмотивувати учнів на всебічне оволодіння предметом.

Завдання першого модуля спрямовані на ознайомлення майбутніх учителів з тенденціями перспективного впровадження медіа в освітній процес початкової школи; формування критичного мислення, вміння характеризувати освітні можливості медіа-засобів у початковій школі та визначати правила поведінки в мережі Інтернет. Вважаємо, що лише систематичне використання медіа в процесі професійної підготовки стане запорукою сформованості високого рівня медіа-компетентності майбутніх учителів початкової школи.

Не менш цікавими та важливими були завдання другого модуля «Використання медіа-засобів у початковій школі», які передбачали ознайомлення з комп'ютерним забезпеченням, формування вміння візуалізувати інформацію та визначати засоби її репрезентації, створювати авторські медіа-продукти та уроки з метою реалізації завдань медіатизації освіти.

У межах другого модуля студенти працювали з комп'ютерними програмами, виконували завдання різної складності та вчилися відображати й застосовувати теоретичні знання під час практики. Так, з теми «Текстова інформація. Робота з програмою Microsoft Word» майбутні вчителі удосконалювали навички роботи з програмою Microsoft Word, вивчали основи редагування й передачу текстових документів через електронну адресу. У ході таких операцій студенти здобували практичні вміння й навички роботи в програмі, вчилися планувати освітній процес із застосуванням означеної програми; визначали освітній, виховний потенціал Microsoft Word.

Корисними й актуальними для майбутньої професійної діяльності стали теми, спрямовані на вивчення хмарних технологій навчання. По-перше, студенти ознайомились із різними сервісами Google; по-друге, проаналізували дидактичні можливості хмарних технологій; по-третє, під час практичної роботи визначили роль сервісів Google в рамках освітнього процесу початкової школи.

Як зазначає О. Паламарчук, хмарні технології навчання прискорюють процес оволодіння навчальною інформацією, сприяють оперативному обміну та обробці інформації, полегшують взаємодію та комунікацію користувачів мережі Інтернет [2]. Аби автоматизувати дії користувачів швидко та дієво використовувати потенціал електронних сервісів варто систематично працювати із ними. Так, у межах спецкурсу, майбутні вчителі долучались до виконання низки завдань, які сприяли якісному оволодінню хмарних додатків, зокрема, створити Інтернет-опитування засобами хмарних технологій, розробити презентацію за допомогою додатків Google на тему: «Медіа-засоби в освіті: переваги та дидактична значущість», підготувати звіт у документі Word зі скріншотами з описом поетапного створення презентацій засобами хмарних технологій.

Під час роботи з Інтернет-сервісами у студентів формувалось бажання бути сучасним фахівцем педагогічного фаху, грамотно володіти технологіями, які пропонує кіберпростір. Крім цього, майбутні вчителі впевнились, що

проведений урок з використанням сервісів Google зацікавить здобувачів освіти вивчати навчальні дисципліни, сприятиме учнів бути в тренді нововведень, що так важливо для інформаційного покоління XXI століття.

Корисними для майбутніх учителів стали теми, які актуалізували способи візуалізації різних видів інформації, засоби її репрезентації. Студенти візуалізували матеріал в програмах Microsoft PowerPoint, Publisher, виокремлювали відмінності між цими програмами й характеризували їх переваги. Під час виконання практичних завдань студенти усвідомлювали необхідність професійної репрезентації навчальної інформації, що стане запорукою успішного оволодіння матеріалом. Працюючи в різних програмах, студенти вчилися виокремлювати важливу інформацію з чисельної кількості медіа-текстів, чітко структурувати отримані дані та вміти знаходити шляхи для репрезентації матеріалів. З цією метою майбутні вчителі активно використовували інтерактивну дошку, що спрямована на розвиток творчості студента, підвищує мотивацію на подальшу педагогічну діяльність в умовах інформаційного простору. Крім цього, інтерактивна дошка одночасно поєднує відразу декілька матеріалів: зображення, звук, відео, ресурси Інтернет та інші матеріали. Застосування інтерактивних пристроїв у ході професійної підготовки вмотивовує майбутніх учителів нестандартно підходити до планування освітнього процесу, ураховуючи трендові засоби навчання [3].

Підсумковим сегментом спецкурсу стало моделювання медіа-уроку в початковій школі з використанням сучасних підходів та технологій навчання молодших школярів. Цікавим в цьому аспекті стало те, що майбутні вчителі застосовували весь арсенал форм, методів, підходів, реалізація яких передбачала використання широкого спектру медіа-засобів та Інтернет-технологій, пропоновані сучасним кіберпростором.

Таким чином, впровадження та реалізація спецкурсу в рамках професійної підготовки майбутніх учителів сприяло становленню фахівця з науковою базою сучасних технологій навчання, успішність та результативність яких залежить від знань, умінь майбутніх учителів використовувати медіа-

засоби для розв'язання професійних завдань; зацікавленості студентів бути в тренді актуальних інформаційних нововведень, бажання удосконалюватись та бути цікавим учителем для підростаючого покоління ХХІ століття. Крім цього, студенти навчилися працювати з медіа-засобами, знаходити оптимальні шляхи для візуалізації та репрезентації даних; моделювати медіа-уроки, користуючись авторськими медіа-продуктами; акцентувати увагу на потенціал Інтернет-сервісів в якості оптимального розв'язання завдань освіти. Отже, спецкурс позитивно вплинув на розвиток індивідуальних якостей, необхідних учителю сучасності, та сприяв формуванню медіа-компетентності майбутніх учителів початкової школи.

References

1. Иванова Л. А. Проблема формирования медиакомпетентности будущего учителя назрела и требует обсуждения / Л. А. Иванова // *Magister Dixit*. – 2011. – № 1. – С. 57 – 71.
2. Palamarchuk A.S. Using cloud service OneDrive in the educational process of the university // *Physics and Mathematics Education : scientific journal*. – 2016. – Issue 2(8). – P. 87 – 92.
3. Днепровская Н. В. Понятийные основы концепции смарт-образования / Н. В. Днепровская, Е. А. Янковская, И. В. Шевцова // *Открытое образование*. – 2015. – № 6. – С. 43 – 51.